

PROFESSIONALS IN VERTROUWEN: DE ECHTSCHEIDINGSMEDIATOR

Hoe kon het **ZOVER** komen?

Waarom wil de ander scheiden? Alleen als je dat weet, vertelt echtscheidingsmediator Maya Perfors, ben je in staat je partner weer te vertrouwen – dan pas kun je een scheiding accepteren

Mirella van Markus

Jaarlijks worden 80.000 huwelijken voltrokken, 33.000 huwelijken ontbonden en gooien 60.000 niet-gehuwde stellen het liefdesbijltje erbij neer. Toch heeft echtscheidingsmediator Maya Perfors nog alle vertrouwen in de liefde. Waar is dat op gebaseerd? Hoe is het met het vertrouwen van gescheiden 'partners' in elkaar gesteld? Kun je vertrouwen herwinnen, en zo ja, hoe?

'Je moet bereid zijn naar elkaars belangen te kijken en bereid zijn die te erkennen. Erkenning en respect zijn essentieel voor vertrouwen.' Tot deze conclusie komt echtscheidingsmediator Maya Perfors in de loop van ons gesprek. Perfors, van oorsprong advocaat familierecht, werkt sinds 1992 als mediator. Toen begin jaren negentig mediation vanuit de Verenigde Staten in Nederland werd geïntroduceerd, was Perfors een van de eerste advocaten die zich lieten opleiden tot mediator. 'Ik vond mijn rol als advocaat te beperkt. Als advocaat behartig je alleen het belang van je eigen cliënt en verzamel je argumenten om de argumenten van de ander te weerleggen. Je kunt bij de rechter een heel goede beslissing voor jouw cliënt binnenhalen, maar als de ander het daar totaal niet mee eens is, kan hij in hoger beroep gaan of de regeling op een andere manier frustreren. Een echtscheiding wordt dan een vechtscheiding. Het mooie van mediation is dat je die afsluit met een overeenkomst die beiden bewust hebben getekend.'

Bedonderd

'Mensen die niet willen vechten, kiezen voor mediation. Maar niet iedereen is dat gegund. Als er echt geen vertrouwen is, gaat mediation niet lukken. Vertrouwen is de basis om er samen uit te komen. Het kan zijn dat er in het begin geen vertrouwen is, maar dat het in de loop van het mediationproces wordt hersteld. Mensen moeten vertrouwen hebben in elkaar, maar ook in mij als mediator. Ik moet laten zien dat ik volkomen neutraal ben en in staat ben het proces te begeleiden. Dat doe ik door de manier waarop ik naar hen luister en hun feedback geef. Mediation gesprekken voer ik met beide ex-partners tegelijk. Het komt zelden voor dat ik met mensen apart praat. Alleen bij een speciaal verzoek.'

'Vertrouwen is een proces. In het geval van scheidingen waarbij het vertrouwen ernstig is beschadigd, moet het vertrouwen eerst worden hersteld. Bijvoorbeeld wanneer de een de ander bedonderd heeft. Als het vertrouwen op dat vlak is geschonden, werkt dat door op andere aspecten die bij de echtscheiding aan de orde komen, zoals financiën of zorgverdeling met betrekking tot de kinderen.'

'Om verder te kunnen, moet het vertrouwen worden hersteld. De eerste gesprekken in het mediationproces gaan daarom over de relatie. Hoe staan jullie erin? Hoe staan jullie tegenover elkaar? Weet de ander waarom je wilt scheiden?'

'Om de scheiding te kunnen accepteren moet iemand weten waarom de ander wil scheiden. Vreemdgaan kan een reden zijn, maar veelal ligt er een andere drijfveer aan ten grondslag. De vraag is: waardoor is het zover gekomen? Wat is de werkelijke reden voor het vreemdgaan? Dat noemen wij de scheidingsmel-

ding: de dieperliggende motivatie waarom iemand wil scheiden. Als die beweegredenen zichtbaar worden en de ander in staat is die een plek te geven, helpt dat bij het herwinnen van het vertrouwen. Het vertrouwen dat nodig is om een overeenkomst te sluiten.'

'Vertrouwen is er niet alleen doordat iets zwart-wit op papier staat, het is ook de weg er naartoe. Het is het proces dat je samen in staat bent om naar elkaars belangen te kijken en bereid bent om het probleem van de ander op te lossen. Ook al is dat nu juist degene van wie je afscheid gaat nemen.'

'Je kunt je pas verantwoordelijk voor de ander voelen als je het belang van de ander kunt erkennen. Daarom is het belangrijk dat mensen niet onderhandelen op basis van standpunten, maar van belangen. Dan is het voor de ander veel beter te begrijpen. Belangen maken namelijk deel uit van jouw zijn. Als de ander jou erkent met je hele zijn dan ontstaat vertrouwen.'

'Erkenning is de basis van vertrouwen. Erkenning speelt een cruciale rol bij mediation en ook bij zaken die wel voor de rechter komen. Vooral bij familiezaken waarbij emoties een grote rol spelen is het van belang dat de rechter begrip toont voor de standpunten van de cliënten, hij hen het gevoel geeft dat ieders standpunt goed is gehoord en hij in al zijn wijsheid een beslissing neemt. Hierdoor neemt het vertrouwen in de rechter toe en zal de uitspraak beter geaccepteerd worden.'

Vertrouwen herstellen

'Bij mediation ligt de verantwoordelijkheid bij de mensen zelf. Als het mensen lukt om over hun frustratie en boosheid heen te stappen, en het vertrouwen te herstellen, vind ik dat een topprestatie. Van daaruit vinden mensen vertrouwen in zichzelf, elkaar en in de toekomst. Ze weten immers dat ze er een volgende keer weer samen uit zullen komen. Omdat beide ex-partners commitment geven aan hun overeenkomst, heeft deze een langere houdbaarheidsdatum.'

Perfors, zelf al jaren getrouwd, heeft het vertrouwen in de liefde en het huwelijk nog niet verloren. Wel vindt ze dat ze door haar werk realistischer is geworden: 'Ik vind dat je nooit moet zeggen "wij blijven ons hele leven bij elkaar", dat weet je namelijk niet. Mensen hebben vaak te hoge en irreële verwachtingen en als de ander daar dan niet meer aan voldoet, zijn ze teleurgesteld.'

'Ik denk dat je je dan eerst af moet vragen wat doe ik er zelf aan? Ik vind dat je van een ander niet mag verwachten dat hij of zij jou gelukkig maakt. Want je kunt alleen jezelf gelukkig maken.' 'Sommige mensen zeggen "je moet vertrouwen op de goede afloop", daar vertrouw ik dus niet op, op die goede afloop. Je moet er zelf wat aan doen. Communicatie speelt een belangrijke rol bij het opbouwen van vertrouwen. Het niet meer communiceren is ook de meest voorkomende oorzaak van een scheiding. Het gebeurt regelmatig dat mensen er bij mij achter komen dat liefde een werkwoord is en dat ze er met dat nieuwe inzicht nog een keer voor gaan. Dat is prachtig. Vertrouwen is erkenning, respect, op elkaar kunnen bouwen, elkaars hand nog steeds vast kunnen houden en meer is het niet denk ik.' ■